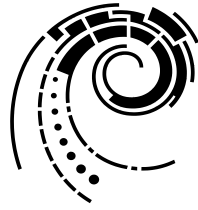

Nieuwegein

Strategie Maatschappelijke Ontwikkeling

VISIE SPORT EN BEWEGEN 2015-2018

Raadsnummer

Datum 9 december 2014

Auteur Team sport en bewegen

Versie Definitief concept

INHOUDSOPGAVE

1	VOORAF	4	
	1.1	Aanleiding	4
	1.2	Kaders en werkwijze	5
2	KOERS	6	
	2.1	Enkele cijfers	6
	2.2	Waar gaan we heen?	7
	2.3	Welke route nemen we?	7
	2.4	Wat is onze bagage?	8
3	SOCIALE INFRASTRUCTUUR	9	
	3.1	Gemeentelijke middelen dragen bij aan gemeentelijke doelstellingen	9
	3.2	Toekomstbestendige sportverenigingen	11
	3.3	Meer inwoners verleiden tot structureel bewegen	12
4	FYSIEKE INFRASTRUCTUUR	15	
	4.1	Toekomstbestendige sportvoorzieningen, afgestemd op het gebruik	15
	4.2	Een leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te sporten en te bewegen	16
5	ORGANISATIE	19	
	5.1	Een slagvaardige organisatie van de fysieke en sociale infrastructuur voor sport en bewegen	19
6	COMMUNICATIE	22	
7	FINANCIËN	24	
	Bijlage 1: Werkbegroting 2015-2018	26	
	Bijlage 2: Begrippen	27	
	Bijlage 3: Moties	29	

1 VOORAF

1.1 Aanleiding

In een tijd waarin we over het algemeen meer zitten dan bewegen, onderschrijven we allemaal wel het belang van sporten en bewegen. Tussen bewustzijn en doen zit echter een grote kloof. We kennen het allemaal. We doen veelal zittend werk. We gebruiken de auto om de kinderen naar school te brengen, boodschappen te doen en de was van moeder naar het verpleeghuis te brengen. Onze kinderen zitten liever achter de computer dan buiten te spelen. Ondertussen hebben velen last van overgewicht, stress of diabetes.

Langzaamaan omarmen we het besef dat we lekker fit willen blijven om goed te kunnen (blijven) functioneren. Niet alleen lichamelijk: ook psychisch heeft bewegen aantoonbaar effect. Niet voor niets verwijst de huisarts steeds vaker naar ren-groepjes bij depressie, of naar senioren sportgroepen bij klachten waar ouderdom en eenzaamheid een rol spelen. Bij kinderen speelt deze samenhang nog meer: zij presteren aantoonbaar beter op school als ze regelmatig bewegen. Ook het sociale aspect speelt een rol: het verenigingsleven brengt een hoop gezelligheid en betrokkenheid met zich mee.

De gemeente Nieuwegein wordt de komende jaren geconfronteerd met een pittige opgave. We krijgen de verantwoordelijkheid voor nieuwe taken op het gebied van (jeugd)zorg en participatie, terwijl we tegelijkertijd genoodzaakt zijn fors te bezuinigen. Ondertussen heeft de gemeente de opdracht om de stijgende zorgconsumptie een halt toe te roepen door dichterbij inwoners te opereren en problemen vanuit een 'integrale' blik op te lossen. Kortom: de belangen zijn groter en de budgetten kleiner.

Als gemeente streven we naar gezonde, veerkrachtige en zelfredzame inwoners. Sport en bewegen kan hier een flinke bijdrage aan leveren, zowel bij het versterken van de individuele veerkracht als bij het vergroten van sociale samenhang. We weten echter dat het hier gaat om een gedragsverandering van onze inwoners die niet gemakkelijk te realiseren is. Dat vraagt om een nieuwe koers. Met het aflopen van het beleidsplan 'Nieuwegein Beweegt 2010-2013' en het vaststellen van de meerjarenbegroting 2015 - 2018 vallen de inhoudelijke en financiële koerswijziging samen. Deze visie is het resultaat daarvan.

1.2 Kaders en werkwijze

De gemeenteraad heeft een aantal kaders meegegeven voor de nieuwe Nieuwegeinse visie op sport en bewegen.¹ De voornaamste hiervan zijn het zoeken van aansluiting bij de transities in het *sociaal domein* en een verbreding van doelgroepen en activiteiten. Ook heeft de raad in twee moties aangegeven een voorkeur te hebben voor een uitbreiding van het takenpakket van de NV Sportinrichtingen en dat de toegankelijkheid van voorzieningen voor jongeren gewaarborgd dient te blijven. In de programmabegroting 2015 is daarnaast een bezuinigingstaakstelling voor sport en bewegen vastgesteld die oploopt tot € 781.000,- in 2016. Dat vraagt om keuzes, zowel inhoudelijk als financieel.

Dat deze keuzes hoe dan ook gevolgen zouden gaan hebben voor de bestaande sportinfrastructuur was al snel duidelijk. Daarom zijn portefeuillehouders al vanaf begin 2014 met sportverenigingen en andere belanghebbenden in gesprek tijdens zogenaamde *sportcafés*. Dit niet alleen om de omvang van de bezuinigingstaakstelling en mogelijke consequenties te bespreken, maar ook om samen de alternatieven, mogelijkheden en ondersteuningsbehoefte in beeld te brengen. Dit proces heeft de naam *vitalisering sportverenigingen* meegekregen en loopt als een rode draad door de sport- en beweegvisie voor Nieuwegein.

Vanwege de inhoudelijke en financiële omvang van de voorgestelde keuzes is deze visie met nadruk een koersbepalend document. Die keuzes omvatten namelijk vrijwel alle bouwstenen van het werkveld sport en bewegen en hangen samen met de noodzaak tot herbezinning op rollen, verantwoordelijkheden en (kern)taken. We beperken ons daarom tot de hoofdlijnen van het nieuwe sport- en beweegbeleid. De uitwerking van de verschillende bouwstenen volgt in 2015.

Deze visie heeft de naam *sport en bewegen* meegekregen. Dat is niet voor niets: bovenstaande speerpunten omvatten immers een breder aanbod en een grotere doelgroep dan een klassiek 'sportbeleid'. Op dat punt vervolgen we de koers die met 'Nieuwegein Beweegt' is ingezet.

We zullen in de volgende hoofdstukken eerst ingaan op de algehele koerswijziging. Daarna bespreken we de gevolgen daarvan voor de *sociale infrastructuur* (subsidies en tarieven, sportstimulering, vitalisering sportverenigingen) en de *fysieke infrastructuur* (accommodaties en beweegvriendelijke omgeving). Vervolgens schetsen we welke organisatiestructuur daar bij hoort, en tenslotte gaan we in op de communicatieve en financiële aspecten.

¹ Raadsvoorstel voortgangsrapportage Nieuwegein Beweegt 2010-2013 (2013-379), programmabegroting 2015 en bijlage 3: moties.

2 KOERS

2.1 Enkele cijfers

- Naar schatting voldoet 31% van de Nieuwegeiners aan de *beweegnorm*. Om aan de beweegnorm te voldoen moet een volwassene minimaal 5 dagen per week, zowel in de zomer als in de winter, 30 minuten 'matig intensief' bewegen.² Landelijk ligt dat percentage op 43%.³
- Naar schatting voldoet 29% van de Nieuwegeiners aan de *fitnorm*. Dat betekent dat zij minimaal 3 keer per week, zowel in de zomer als in de winter, 20 minuten zwaar intensief bewegen.⁴ Landelijk ligt dit percentage op 22%.⁵
- Bijna driekwart (72%) van de Nieuwegeiners sportte het afgelopen jaar wel eens ongeorganiseerd, alleen of met anderen. Bijna de helft (44%) sportte bij een sportschool, sportcentrum of dansschool en 23% als lid van een vereniging in Nieuwegein.⁶
- Zo'n 18% van de Nieuwegeiners is zeker wel van plan om meer te gaan sporten dit jaar. Een derde (33%) is dit enigszins van plan. Bijna de helft (49%) is niet van plan meer te gaan sporten.⁷
- De meest genoemde redenen om niet te sporten zijn 'ik heb geen tijd om (meer) te sporten' (37%) en 'ik vind dat ik al voldoende sport'(27%).⁸
- 17% van de 10-11-jarigen heeft al overgewicht. In de regio Lekstroom is dat 14%.⁹ Bij volwassenen is dat 53% (t.o.v. 49% in Lekstroom).¹⁰

Deze cijfers wijzen erop dat nog steeds te weinig Nieuwegeiners gezond beweeggedrag vertonen. Ook kunnen we hieruit voorzichtig concluderen dat veel Nieuwegeiners best willen bewegen, maar dat de voorkeur uitgaat naar een vorm die flexibel in te passen

² Bron: www.loketgezondleven.nl.

³ Gebaseerd op uitkomsten van het inwonerspanel 2014. Van de respondenten uit Vreeswijk voldeed 51% aan de beweegnorm, in Fokkesteeg was dat 22%. Van de 70plussers voldeed 41% aan de beweegnorm. Niet-werkenden voldoen minder vaak aan de beweegnorm. Referentiecijfers: TNO.

⁴ Bron: www.loketgezondleven.nl.

⁵ Gebaseerd op uitkomsten van het inwonerspanel 2014. Hoogopgeleiden voldoen vaker aan de fitnorm. Referentiecijfers: TNO.

⁶ Gebaseerd op uitkomsten van het inwonerspanel 2014.

⁷ Gebaseerd op uitkomsten van het inwonerspanel 2014.

⁸ Bron: inwonerspanel 2014.

⁹ Bron: GGD Atlas via ggdru.nl.

¹⁰ GGDmn Lokale Gezondheidsmonitor 2012.

is in hun *leefstijl*. Slechts een kleine minderheid is aangesloten bij een vereniging, terwijl veel inwoners een poging tot individueel sporten hebben gedaan. Om het beweeggedrag te verbeteren is, kortom, een verschuiving binnen het sport- en beweegbeleid noodzakelijk.

2.2 Waar gaan we heen?

Als gemeente vinden we het belangrijk dat Nieuwegeiners gezond beweeggedrag vertonen. Dit omdat de vitaliteit en de betrokkenheid van onze inwoners ook voor de gemeente een rol speelt: dit zijn belangrijke *beschermende factoren* die medebepalend zijn voor de ondersteuningsbehoefte in de toekomst. We streven daarom de komende jaren naar meer veerkrachtige bewoners, meer participatie, een betere startpositie, een prettige leefomgeving en toegankelijke zorg en ondersteuning¹¹. Sport, beweging, en alle voorzieningen die daar bijhoren maken onderdeel uit van de *algemene* (basis) en *collectieve* (groeps)voorzieningen in Nieuwegein die een bijdrage leveren aan die algemene doelstellingen.

Voor deze visie op sport en bewegen leidt dit tot de volgende afgeleide doelstelling:

Zoveel mogelijk Nieuwegeiners gezond en veerkrachtig door middel van sport en beweging

Onze speerpunten hierbij zijn:

- Een slagvaardige organisatie van de fysieke en sociale infrastructuur voor sport en bewegen
- Gemeentelijke middelen dragen bij aan de gemeentelijke doelstellingen in het sociaal domein
- Toekomstbestendige sportverenigingen
- Meer niet-sporters verleiden tot structureel bewegen
- Bewegen als onderdeel van ondersteuning aan kwetsbare inwoners
- Een toekomstbestendige infrastructuur, afgestemd op het gebruik
- Een leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te sporten en te bewegen

2.3 Welke route nemen we?

Om aan bovenstaande speerpunten te kunnen voldoen is, zoals gezegd, een verschuiving of verbreding nodig. Die verschuiving vindt plaats op drie niveaus.

1. Van sport in sportaccommodaties naar sport in de openbare ruimte. Omdat de openbare ruimte steeds belangrijker wordt bij het vertonen van gezond beweeggedrag zullen we de gemeentelijke focus hier ook meer leggen. Sportaccommodaties kunnen zelf ook een sterkere rol in de wijk spelen.

¹¹ Dit zijn de speerpunten uit de *Gezonde Wijk*-aanpak. Binnen deze aanpak wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de behoefte van inwoners. Dit gebeurt dichtbij inwoners (in de wijk zelf) en in nauwe samenwerking met partners.

2. Van sport naar gezondheid. Het vertonen van gezond beweeggedrag (wandelen, fietsen, stofzuigen, de trap nemen) heeft al een enorme meerwaarde voor de gezondheid. Als sport een stapje te ver is, dan is dit een prima, laagdrempelig alternatief. Bovendien is beweging goed in te passen in het dagelijks leven.
3. Van doel naar middel. Sport en bewegen kan ook op een ander niveau een belangrijk middel zijn bij het streven naar participerende en zelfredzame inwoners: meedoen, ontmoeten, letterlijk in beweging komen en niet achter de laptop of televisie blijven zitten. Sport en bewegen kan, als relatief licht, betaalbaar en laagdrempelig middel, uitstekend ingezet worden als vorm van collectieve ondersteuning of als mogelijkheid voor vrijwilligerswerk.

2.4 **Wat is onze bagage?**

Deze verschuiving brengen we tot stand door anders om te gaan met onze middelen en inspanningen. Sleutelbegrippen hierin zijn:

- *Doelgericht*: Alle gemeentelijke middelen en inzet op het gebied van sport en bewegen leveren een bijdrage aan de gezondheid en veerkracht van inwoners. Een goede koppeling tussen het sport- en beweegbeleid en het Wmo-/gezondheidsbeleid is hierbij cruciaal. Niet voor niets maakt 'sport en bewegen' onderdeel uit van het vastgestelde Beleidskader Wmo(Welzijn)-gezondheid 2014-2018.
- *Verbinding*: Door bestaande onderdelen, die op zichzelf al waardevol zijn, met elkaar te verbinden, kunnen deze nog beter tot hun recht komen. We doelen dan bijvoorbeeld op het verbinden van bewegingactiviteiten aan trimstraatjes, wandelpaden of sportvelden. Maar ook op het afstemmen van de activiteiten van gezondheidscentra en welzijnsorganisaties met die van sportverenigingen en *buurtsportcoaches*.
- *Versterking*: Er zijn al veel sport- en beweegmogelijkheden beschikbaar in Nieuwegein, maar deze zijn bij inwoners niet altijd bekend. Door een gerichtere communicatie kunnen we beter voor het voetlicht brengen wat de mogelijkheden zijn. De website sportidnieuwegin.nl is hier een mooi voorbeeld van.
- *Verleiding*: Om mensen aan te zetten tot gezond beweeggedrag zullen we aansluiting zoeken bij hun leefwereld en leefstijl. Bewegingactiviteiten moeten daarom zoveel mogelijk inspelen op een behoefte en op een aantrekkelijke manier gepresenteerd worden.

Deze sleutelbegrippen krijgen hun beslag in de volgende hoofdstukken. We zullen hierin ook aangeven welke stappen we nemen om tot inkleuring en implementatie van deze visie te komen.

Wanneer zijn we tevreden?

- In 2018 voldoet 36% van de Nieuwegeiners aan de beweegnorm.¹²

¹² Het percentage kan, afhankelijk van de wijze waarop de vraag bij enquêtes wordt gesteld, sterk fluctueren. Wij baseren ons op de vraagstelling uit de inwonersenquête 2014.

3 SOCIALE INFRASTRUCTUUR

De sociale infrastructuur wordt gevormd door alle inspanningen die gericht zijn op het stimuleren van sporten en bewegen, zoals de inzet van buurtsportcoaches, het subsidiëren van beweegactiviteiten, of het bevorderen van vitale sportverenigingen. In de sociale pijler kan sport ook als middel worden ingezet voor de doelgroep die extra ondersteuning nodig heeft. Denk hierbij aan een *sportwelzijnsarrangement*, waarbij beweging onderdeel van die benodigde ondersteuning is.

3.1 Gemeentelijke middelen dragen bij aan gemeentelijke doelstellingen

Visie

De veranderingen in het sociaal domein hebben maken het noodzakelijk dat gemeentelijke middelen zo efficiënt en effectief mogelijk moeten worden ingezet. Met als belangrijkste doel: zelfredzaam waar kan, hulp waar nodig. Dit kan gebeuren door meer samen te werken en beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke behoefte van inwoners, maar ook door alleen activiteiten te subsidiëren die bijdragen aan de doelstellingen die we onder paragraaf 2.2 al tegenkwamen. Ze vormen de basis van het nieuwe subsidiestelsel in het sociaal domein¹³:

- Meer veerkrachtige bewoners
- Betere buurten
- Toegankelijker zorg
- Meer samen meedoen
- Een betere startpositie

Binnen de Nieuwegeinse verenigingsstructuur is een groot aantal sporters actief. De waarden die bij veel verenigingen te zien zijn, zoals 'actief zijn', 'met elkaar een leuke tijd hebben' en 'wat voor elkaar over hebben', maken sportverenigingen een belangrijke partner in de sociale infrastructuur van de gemeente Nieuwegein. Daarmee zien wij een potentiële rol voor ze bij het nastreven van bovenstaande doelstellingen.

Op dit moment ontvangen achttien Nieuwegeinse sportverenigingen nog jaarlijks een productsubsidie voor het beoefenen van hun primaire taken: het organiseren van trainingen en competities voor hun leden. Met het nieuwe sport- en beweegbeleid wil

¹³ Deze doelstellingen zijn verankerd in het Besluit Verdeelregels Productsubsidie Nieuwegein. Alle subsidies zijn vanaf het subsidiejaar 2015 gewogen en beoordeeld op basis van deze speerpunten.

de gemeente zich richten op alle Nieuwegeiners en wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de sociaal-maatschappelijke opgave van de gemeente. De inzet van gemeentelijke middelen moet hierbij zoveel mogelijk doelgericht zijn: die initiatieven die bijdragen aan onze maatschappelijke doelstellingen kunnen indien nodig een beroep doen op gemeentelijke middelen. Dit sluit aan bij de landelijke tendens dat sportverenigingen meer op eigen benen komen te staan en een sterkere rol in het maatschappelijk veld innemen.

Het oude subsidiestelsel is opgebouwd uit 4 componenten:

- Deskundigheidsbevordering. Dit onderdeel is in de vorige beleidsperiode geschrapt in verband met het aanstellen van buurtsportcoaches (voorheen combinatiefunctionarissen). Er is gekozen voor een gefaseerde afbouw die eind 2016 zal zijn volbracht;
- Huisvestingskosten. Dit onderdeel is het grootste aandeel in de subsidie. In 2014 betreft het 71% van het budget wat aan jaarlijkse productsubsidies is uitgekeerd aan de 18 sportverenigingen. Het subsidiebedrag aan huisvestingskosten vloeit gedeeltelijk terug naar de gemeente in verband met het huren van gemeentelijke accommodaties;
- Bondsafdracht;
- Overige kosten.

Door het verdwijnen van de traditionele instandhoudingssubsidie zal de financiële druk op de verenigingen toenemen. Dit wordt voor een belangrijk deel gecompenseerd door de voormalige huisvestingscomponent in mindering te brengen op de gebruikstarieven van de gemeentelijke sportaccommodaties: de kosten voor het gebruik worden dus ook lager. Verder kunnen wij verenigingen, die hun behoefte hierin kenbaar maken, begeleiden bij hun financiële onafhankelijkheid en het versterken van hun maatschappelijke rol (vitalisering sportverenigingen), waardoor zij in aanmerking kunnen komen voor de nieuwe activiteitsubsidie. Bovendien krijgen de buurtsportcoaches voortaan een belangrijke rol in het toeleiden van nieuwe doelgroepen.

Om het sporten bij verenigingen betaalbaar te houden voor de laagste inkomensgroepen vinden we het belangrijk dat verenigingen aangesloten zijn bij de U-pas of, vanaf medio 2015, de N-pas. Deze N-pas wordt momenteel ontwikkeld als Nieuwegeinse tegenhanger van de U-pas en gaat gepaard met een uitbreiding van middelen. Voor verenigingen brengt de N-pas minder werkzaamheden en mogelijke risico's met zich mee, waardoor deelname ook voor kleinere verenigingen haalbaar is. We stellen deelname als voorwaarde voor het verlenen van activiteitsubsidie.

Wanneer zijn we tevreden?

- In 2016 hebben we een transparant en toegankelijk subsidie- en tarievenstelsel, gericht op het bijdragen aan zoveel mogelijk gezonde en veerkrachtige inwoners.

In 2015 gaan we hiervoor o.a. de volgende stappen zetten:

- De bestaande subsidies worden in 2015 afgebouwd met 7,5%. Het nieuwe subsidie- en tarievenstelsel voor 2016 wordt in het voorjaar 2015 vastgesteld.

3.2 Toekomstbestendige sportverenigingen

Visie

Verenigingen staan voor grote uitdagingen. Deze uitdagingen zijn niet nieuw. Zo neemt het aantal leden af, is het lastig om vrijwilligers te vinden en wordt het financieel steeds moeilijker voor sportverenigingen om de eindjes aan elkaar te knopen. De manier waarop de vereniging met deze uitdaging omgaat, bepaalt de mate van toekomstbestendigheid. Het nieuwe subsidie- en tarievenstelsel vormt hierbij mogelijk een extra risico, maar ook een extra kans.

Zoals eerder geschetst vindt een groot deel van het beweeggedrag van Nieuwegeiners buiten het traditionele verenigingsleven plaats. Als gemeente verleggen we daarom onze financiële focus. Vanwege de omvang van deze verschuiving zijn we in 2014 een traject gestart om tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoefte van verenigingen. De reden hiervan is tweeledig: enerzijds willen we sportverenigingen tegemoetkomen bij de noodzaak om financieel op eigen benen te staan, anderzijds zien we een grote maatschappelijk meerwaarde in het verenigingsleven in z'n algemeenheid en het sporten en bewegen in het bijzonder. We ondersteunen verenigingen bij het verbreden van hun rol en doelgroep.

Sportverenigingen kunnen een belangrijke rol vervullen als het gaat om het mede aanpakken van sociaal-maatschappelijke problemen en gezondheidsachterstanden. De verenigingen staan immers midden in de samenleving, werken vaak vanuit het oogpunt van maatschappelijke betrokkenheid en zijn laagdrempelig qua kosten en bereikbaarheid. Wij stimuleren verenigingen om een bredere functie te vervullen dan het uitsluitend verzorgen van trainingen en competities. Ze groeien dan uiteindelijk toe naar een situatie waarin ze meer doelgroepen kunnen bedienen: hun eigen leden, maar bijvoorbeeld ook klanten van *Geynwijs Professionals* of bewoners van de wijk waarin ze actief zijn. Ook hier is verbinden het sleutelwoord: ze doen dit samen met allerlei partijen in de wijk of de stad. Dit kunnen zowel collega-sportverenigingen zijn maar ook niet-sportgerelateerde organisaties of instellingen. De activiteiten richten zich op een tak van sport en op problemen of behoeften in de samenleving. Het subsidiestelsel is hier ook op ingericht.

Wij faciliteren, via de NV Sportinrichtingen, niet alleen ondersteuning bij het ontwikkelen van maatschappelijke activiteiten, maar ook bij het realiseren van een stabiel ledenbestand, financiële gezondheid en bestuurlijke continuïteit.

Wanneer zijn we tevreden?

- In 2018 dragen 10 sportverenigingen bij aan gebiedsgerichte sport- en beweegactiviteiten voor senioren, jeugd en mensen met een beperking;

- In 2018 maakt sport en bewegen in tenminste 10% van de casuïstiek bij Geynwijs Professionals onderdeel uit van een arrangement.¹⁴

In 2015 gaan we hiervoor o.a. de volgende stappen zetten:

- In de loop van 2015 wordt de taak van verenigingsondersteuning overgeheveld naar de buurtsportcoaches;
- We onderzoeken hoe activiteiten voor bijzondere groepen bij sportverenigingen een substituut kunnen zijn voor activiteiten die vanouds vanuit de AWBZ gefinancierd werden.

3.3 Meer inwoners verleiden tot structureel bewegen

Visie

De voornaamste uitvoerders van sportstimulering in Nieuwegein zijn de buurtsportcoaches. De buurtsportcoaches (inclusief de voormalig combinatiefunctionarissen jeugd) worden een belangrijke schakel tussen sport en andere gebieden zoals zorg, welzijn, onderwijs en kinderopvang. Hiermee krijgen zij een dragende rol in de uitvoering van het sport- en beweegbeleid, en een ondersteunende rol bij de uitvoering van het gezondheids- en welzijnsbeleid.

De buurtsportcoach houdt zich straks primair bezig met het bij elkaar brengen van inwoner en aanbod, waarbij nadrukkelijk de opdracht is om vraaggericht te werken en niet aanbod gericht. Zo kan het zijn dat er nieuw aanbod gecreëerd wordt als er voldoende vraag is om een nieuwe activiteit haalbaar te maken. De buurtsportcoach signaleert de bewegbehoefte in de wijk, overlegt met inwoners en partners over een passende oplossing (bestaand of nieuw) en zoekt een passende locatie. Hij (of zij) heeft hierbij een brede blik en zorgt, samen met zorg-, welzijns- en sportpartners, voor een integrale, gebiedsgerichte programmering die inspeelt op de behoeften en het profiel van het gebied. De programmering is flexibel en streeft naar een balans tussen alle levensfasen en ondersteuningsbehoeften. De buurtsportcoaches werken samen met o.a. de gezondheidscentra aan *Lijfstyle*, het Nieuwegeinse programma gericht op positieve gezondheid. De activiteiten van de buurtsportcoach zijn verder gericht op het borgen van activiteiten bij partners en toeleiding van inwoners naar een regulier sport- en beweegaanbod. Hij kan nieuw aanbod initiëren, maar houdt zelf geen aanbod in stand.

De buurtsportcoach werkt in één van de Nieuwegeinse gebieden. Hij is daarbij nauw verbonden met de welzijnscoaches van Movactor. Als duo zijn zij verantwoordelijk voor het ontwikkelen van sportwelzijnsarrangementen die ingezet kunnen worden vanuit Geynwijs Professionals. Hierbij kan gedacht worden aan sport- en beweegactiviteiten als onderdeel van een sportwelzijnarrangement of het toeleiden naar vrijwilligerswerk bij sportverenigingen. Zij zorgen voor de borging van het project *Bewegen op recept* in

¹⁴ Een 0-meting zal plaats vinden in 2015. De streefwaarde kan aan de hand daarvan nog worden bijgesteld.

de structurele samenwerking. Ook is de buurtsportcoach een belangrijke partner in de taakgroep binnen het gebiedsgericht werken. Op deze manier is er een borging voor inventarisatie van behoefte en contacten met partners uit de wijk voor de kwetsbare en minder kwetsbare inwoners.

Naast deze gebiedsgerichte buurtsportcoaches ondersteunt een aparte verenigingsfunctionaris de sportverenigingen bij het ontwikkelen van nieuwe activiteiten, het aanboren van nieuwe financiële bronnen en het versterken van het vrijwilligersbestand. Hierbij maakt hij gebruik van de bestaande contacten met zorg, welzijn, onderwijs en kinderopvang.

Kinderen blijven een belangrijke doelgroep voor de buurtsportcoach. Door sporten, bewegen en gezonde voeding op jonge leeftijd onder de aandacht te brengen raken kinderen vertrouwd met een gezonde leefstijl. Ook komen zij in aanraking met diverse sporten waaruit toeleiding naar sportverenigingen kan volgen.

De buurtsportcoach is voor de gemeente een belangrijke vooruitgeschoven post; de ogen, oren en handen en voeten in de wijk als het gaat om gezond bewegen. Bij het signaleren van knelpunten of ontwikkelingen schakelt hij met beleid of de afdeling vastgoed. Bovendien denkt hij mee bij de uitvoering van 'de gezonde wijk' en het gezondheidsbeleid.

De buurtsportcoaches zijn werkzaam bij de NV Sportinrichtingen en worden voor 40% uit rijksmiddelen gefinancierd. De gemeente neemt voor het vervolg (vanaf 2016) de volledige cofinanciering voor haar rekening voor één buurtsportcoach per gebied (5 fte), één buurtsportcoach voor verenigingsondersteuning (1 fte) en voor de coördinatie (max. 0,8 fte). Dit structurele team van buurtsportcoaches is verantwoordelijk voor het bereiken van de beoogde doelstellingen.

Daarnaast onderzoeken we in 2015 de mogelijkheden om de cofinanciering voor 5 fte door maatschappelijke partners op te laten pakken. Op die manier kan desgewenst een extra impuls gegeven worden.

Wanneer zijn we tevreden?

- In 2016 is in elk gebied een buurtsportcoach actief, in nauwe samenwerking met een welzijnscoach;
- In 2018 zijn in ieder gebied sport- en beweegactiviteiten voor senioren, jeugd en mensen met een beperking;
- In 2018 maakt sport en bewegen in tenminste 10% van de casuïstiek bij Geynwijs Professionals onderdeel uit van een arrangement.

In 2015 gaan we hiervoor o.a. de volgende stappen zetten:

- In de loop van 2015 wordt de taak van verenigingsondersteuning overgeheveld naar de buurtsportcoaches/verenigingsfunctionaris;

- We vormen de huidige werkzaamheden van de combinatiefuncties en buurtsportcoaches om naar de nieuwe aanpak en onderzoeken samen met partners wat de mogelijkheden voor externe cofinanciering zijn;
- We onderzoeken hoe we de voormalige gemeentelijke taken op het gebied van sportstimulering kunnen borgen bij de NV Sportinrichtingen;
- We onderzoeken hoe het project Bewegen op recept optimaal geborgd kan worden in de activiteiten van de buurtsportcoach en Geynwijs;
- We onderzoeken hoe activiteiten voor bijzondere groepen bij sportverenigingen een substituut kunnen zijn voor activiteiten die vanouds vanuit de AWBZ gefinancierd werden.

4 FYSIEKE INFRASTRUCTUUR

De fysieke infrastructuur bestaat uit alle voorzieningen die gericht zijn op het faciliteren van sporten en bewegen, zoals hallen, velden, gymzalen, trimstraatjes, fietsroutes en wandelpaden.

4.1 Toekomstbestendige sportvoorzieningen, afgestemd op het gebruik

Visie

De huidige sportaccommodaties in Nieuwegein komen voort uit de behoeften van een snelgroeïende stad in de jaren '70 en '80. Anno 2014 is de portefeuille aan een update toe: niet alleen zijn veel accommodaties inmiddels verouderd, ook de bezetting is niet overal optimaal. Heel vreemd is dat laatste niet: gymlokalen worden vooral onder schooltijd gebruikt, en sporthallen voornamelijk 's avonds en in het weekend.

Ook de behoeften zijn veranderd: sporters stellen andere eisen aan hun sportomgeving dan vroeger. Eerder in deze visie constateerden we al dat steeds minder mensen zijn aangesloten bij het 'traditionele' verenigingsleven. Zij sporten flexibel en veelal in de openbare ruimte. Sporters die wel lid zijn van een vereniging lopen vaak tegen de beperkte mogelijkheden van de bestaande accommodaties aan.

Het sportaccommodatiebestand zal, kortom, herijkt worden. Hierbij maken we binnen een bepaald bezettingsgebied keuzes ten aanzien van de spreiding, bezetting, kwaliteit en toegankelijkheid. Sportvoorzieningen kunnen een uitstekende rol (blijven) vervullen in het 'nieuwe' sporten en bewegen: ze zijn goed verspreid door de stad en bieden voldoende oppervlakte en mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik. Dit is met name interessant omdat de beschikbare ruimte in Nieuwegein schaars is. We denken dan uiteraard aan het beoefenen van meerdere sportdisciplines in één gebouw, maar ook aan andere activiteiten zoals vergaderen, huiswerkbegeleiding, dagbesteding, kortdurende kinderopvang, ontmoeting, of fysiotherapie.

Een voorwaarde hiervoor is dat de accommodaties toegankelijk zijn, zodat ze die brede rol in de wijk ook daadwerkelijk kunnen vervullen. Bijkomend voordeel van multifunctioneel gebruik is dat de *bezettingsgraad*, oftewel de verhouding tussen het daadwerkelijke en het mogelijke gebruik van de voorzieningen, omhoog gaat.

Bij het doorlichten van het voorzieningenaanbod streven we naar een evenwichtige spreiding over Nieuwegein. Hierbij gaat kwaliteit voor kwantiteit. We streven naar een

integrale afweging van het aanbod, waarbij ook zaken als de afstandsnormen tot onderwijsaccommodaties¹⁵

In samenhang met het project *vitalisering sportverenigingen* onderzoeken we wat er mogelijk is op het gebied van het overdragen van (delen van) het operationeel dagelijks beheer aan verenigingen, en het verlagen van het onderhoudsniveau. Hierbij houden we voor ogen wat de langetermijneffecten van deze keuzes zijn.

Wanneer zijn we tevreden?

- In 2018 is er tenminste één multifunctionele accommodatie gerealiseerd;
- In 2016 hebben we een transparant en toegankelijk subsidie- en tarievenstelsel, gericht op het bijdragen aan zoveel mogelijk gezonde en veerkrachtige inwoners;
- In 2018 is de gemiddelde bezettingsgraad van de gymlokalen tenminste 55% (t.o.v. 44% nu);
- In 2018 is de gemiddelde bezettingsgraad van de sporthallen tenminste 70% (t.o.v. 63% nu).

In 2015 gaan we hiervoor o.a. de volgende stappen zetten:

- We realiseren in 2015 een actieplan herijking sportaccommodaties, en nemen daarin mee:
 - Het streven naar een evenwichtige spreiding over Nieuwegein, waarbij kwaliteit belangrijker is dan kwantiteit;
 - Onderzoek welke accommodaties toegankelijk te maken zijn om een bredere rol in de wijk te vervullen. Hierbij laten we ook de mogelijkheden om vandalisme te beperken meewegen;
 - Onderzoek welke accommodaties geschikt (te maken) zijn voor multifunctioneel gebruik;
 - Het streven naar een optimale bezettingsgraad, 7 dagen per week, tussen 8.00 uur en 23.00 uur.
- Vooruitlopend op het actieplan herijking sportaccommodaties stoten we de accommodaties met de laagste bezettingsgraad af. We onderzoeken hoe we de huidige gebruikers van deze accommodaties een goed alternatief kunnen bieden.

4.2 Een leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te sporten en te bewegen

Visie

Verbreiding van 'sport' naar 'sport en bewegen' betekent dat een beweegvriendelijke omgeving (openbare ruimte) van toenemend belang is. Landelijk onderzoek wijst uit dat de openbare ruimte de belangrijkste en sterkst groeiende sport- en beweegvoorziening is. Fietsen, wandelen en hardlopen behoren tot de populairste

¹⁵ Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (geagendeerd voor raad 29-01-2015).

vormen van sportbeoefening. Het is daarom van belang dat er voorzieningen en plekken in de openbare ruimte zijn waar mensen kunnen spelen, bewegen, sporten, ontmoeten en zich verplaatsen. We noemen dat een 'beweegvriendelijke' omgeving.

De beweegvriendelijke omgeving is een leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te sporten en te bewegen. De focus ligt bij de beweegvriendelijke omgeving op het bewegen. Een beweegvriendelijke omgeving is een omgeving:

- Met voorzieningen (plekken) in de openbare ruimte waar mensen spelen, bewegen, sporten, ontmoeten en zich verplaatsen;
- Waarin gebruikers worden gestimuleerd (o.a. door voorlichting en activiteiten aanbod) zich actief te verplaatsen en bewegen, te spelen en te sporten;
- Waar aan de voorzieningen een activiteiten aanbod is gekoppeld, zodat de voorzieningen duurzaam gebruikt worden.

Om dit te realiseren hanteren we een model waarin fysieke, sociale en organisatorische aspecten een rol spelen. In de onderstaande toelichting wordt tevens beschreven hoe deze ingebed zijn (of moeten worden) binnen onze gemeentelijke organisatie.

- Fysiek: de voorziening, de plek en de ruimte waar verplaatst, gespeeld, gerecreëerd en gesport wordt. Vanuit de gemeente is optimale interne afstemming en samenwerking hiervoor een voorwaarde.
- Sociaal: de organisatie van sportactiviteiten, spelmiddagen, instuiven, buurtbijeenkomsten, buurtborrels, toernooien, fiets- en wandeltochten, sportieve opvang, etc. Hier zijn vooral gemeentelijke partners bij betrokken, zoals verenigingen, gezondheidscentra, zorg- en welzijnsorganisaties en de NV Sportinrichtingen. De buurtsport- en welzijnscoaches kunnen hier een prominente rol in spelen. De gemeente beoordeelt subsidieaanvragen en bewaakt de samenhang.
- Organisatorisch: de wijze waarop (hoe) een beweegvriendelijke omgeving (wat) tot stand komt. Dit zijn met name randvoorwaardelijke aspecten, aandachtspunten en procesaspecten. Wij zoeken hierbij aansluiting bij de Gezonde-wijkmethodiek: behoeftegericht, dichtbij de inwoner en in samenhang met andere initiatieven.

Wanneer zijn we tevreden?

- In 2016 is aan alle bestaande beweeglocaties in de openbare ruimte een passende activiteit gekoppeld.

In 2015 gaan we hiervoor o.a. de volgende stappen zetten:

- We inventariseren welke voorzieningen voor sport- en beweeggebruik in de openbare ruimte aanwezig zijn;
- We onderzoeken hoe de huidige voorzieningen in de openbare ruimte functioneren en wat er eventueel zou moeten veranderen;

- Wij stimuleren het gebruik van die bestaande beweegmogelijkheden (met name wandel- en hardlooproutes) in de openbare ruimte voor de gebruikers, onder andere door communicatie en het koppelen van een activiteiten aanbod.

5 ORGANISATIE

5.1 Een slagvaardige organisatie van de fysieke en sociale infrastructuur voor sport en bewegen

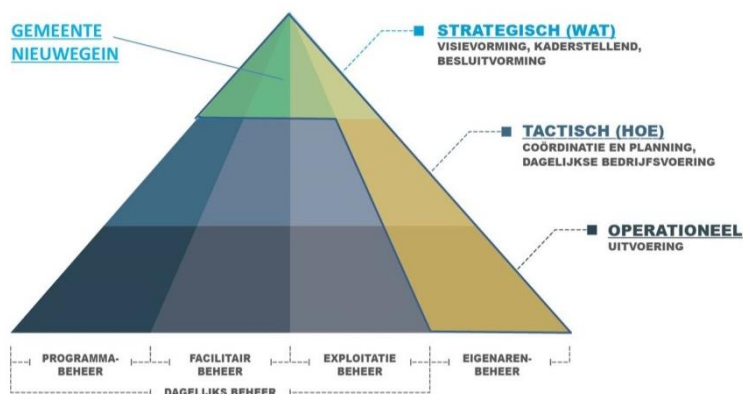
Met 'de organisatie van sport en bewegen' bedoelen we de manier waarop alle aspecten van het werkveld sport en bewegen zich tot elkaar verhouden. Het gaat hierbij zowel om de fysieke infrastructuur (hardware) als de sociale infrastructuur (software), die niet zonder elkaar kunnen bestaan en direct op elkaar ingrijpen.

Visie

Deze pijlers vallen samen onder de paraplu van het strategisch beleid. Dit strategisch beleid is een gemeentelijke kerntaak en omvat zaken als lange termijn-ontwikkeling, beleidsontwikkeling, projectontwikkeling, coördineren en toetsen van beleidsuitvoering door derden, regionale samenwerking, subsidietoetsing en –toekenning en financiële eindverantwoording. Omdat sport en bewegen onderdeel is van de algemene en collectieve voorzieningen in de gemeente is het van belang in samenhang (met o.a. gezondheid, zorg, onderwijshuisvesting, openbare ruimte) de koers te bepalen en te bewaken.

In zowel de fysieke als sociale pijler bevinden zich taken (dagelijks beheer, programmering) die wat meer bedrijfsmatig van aard zijn. Over het dagelijks beheer van vastgoed en de gemeentelijke sportstimulering loopt al langere tijd de discussie in hoeverre dit tot de gemeentelijke kerntaken behoort, en in welke mate het effectiever zou zijn uitvoerende taken onder te brengen bij een organisatie die daar meer op ingericht is dan een publiekrechtelijke gemeente.

Om dit meer inzichtelijk te maken is in onderstaande beheerpiramide onderscheid gemaakt naar functie (het soort activiteit) en naar functieniveau (strategisch, tactisch, operationeel).

Van rechts naar links wordt een onderscheid gemaakt tussen

- *Eigenaarschap*: het financieel, juridisch en technisch managen van de vastgoedportefeuille
- *Exploitatie-beheer*: dagelijks gebruik, oftewel genereren van inkomsten door gebruik van de ruimtes
- *Facilitair beheer*: dagelijks onderhoud, schoonmaak etc.
- *Programmabeheer*: het coördineren en organiseren van activiteiten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen

Het grootste deel van de gemeentelijke middelen gaat momenteel naar de sportaccommodaties. Zij vormen dan ook, samen met de beweegmogelijkheden in de openbare ruimte, het fundament voor het sporten en bewegen in Nieuwegein. Vanuit de verantwoordelijkheid voor een basisinfrastructuur is en blijft de gemeente eigenaar van deze accommodaties. Bij dit eigenaarschap hoort ook de verantwoordelijkheid voor de 'stenen', oftewel de *vastgoedexploitatie*: het afwegen van kosten en baten, het maken van afspraken met de beleidsafdeling en met uitvoerders en het verzorgen van alle activiteiten die nodig zijn voor de instandhouding van de gebouwen.

De vastgoedexploitatie van sportaccommodaties wordt, als gemeentelijke taak, meegenomen in het traject *professionalisering vastgoed*, waarbinnen de mogelijkheden voor een lokale (interne) of regionale vastgoedafdeling onderzocht worden. Die vastgoedafdeling omvat ook o.a. onderwijshuisvesting en het grondbedrijf, waardoor een integrale afweging op zaken als spreiding en afstandsnormen ontstaat.

De andere drie onderdelen (exploitatiebeheer, facilitair beheer, programmabeheer), zijn allemaal vormen van *dagelijks beheer*, oftewel de inhoudelijke *functie-exploitatie*. Door een 'knip' aan te brengen tussen de vastgoedexploitatie en de functie-exploitatie ontstaat een zuivere opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie. De functiescheiding heeft naar verwachting een versterkend effect op zowel de expertise in het strategisch accommodatiebeleid als de expertise in de dagelijkse uitvoering.

Binnen de sociale pijler ligt het organisatievraagstuk vooral bij het programmabeheer. De activiteiten die ontwikkeld worden moeten passen binnen deze sport- en beweegvisie, in samenhang met partners zijn opgesteld, en flexibel aansluiten op de behoeften van inwoners. Die verbindende en coördinerende rol beleggen we bij de

buurtsportcoaches, vanuit de NV Sportinrichtingen. Zij hebben een spilfunctie in het bij elkaar brengen van mensen en initiatieven, het bewaken van samenhang, ook met andere gezondheidsactiviteiten, en de communicatie naar buiten toe. Hierbinnen is ruimte voor ondernemerschap en innovatie.

Ook binnen het programmabeheer blijft het strategisch beleid een rol van de gemeente. De grote lijn van de uitvoeringspraktijk, de beleidsmatige afstemming met andere werkvelden, en het beoordelen van subsidiabele activiteiten zijn kerntaken waar de gemeente verantwoordelijk voor blijft. De NV Sportinrichtingen heeft hierin wel een meedenkende en praktisch adviserende rol.

Wat resteert zijn het facilitair beheer en het exploitatiebeheer van de sportaccommodaties. Hieronder verstaan we ook zaken als leegstandbeheersing, schenkingsbeleid, het voldoen aan hygiëneregels en het inzetten van accommodaties voor ontmoeting, dagbesteding en een wijkgericht beweegaanbod. Deze onderdelen kunnen vervolgens op verschillende plaatsen ondergebracht worden: bij de gemeente (in de lijn –zonder ‘knip’- of intern verzelfstandigd), extern verzelfstandigd (een stichting of NV/BV) of in privaat beheer (commerciële exploitatie). Vanuit daar kunnen, onder bepaalde voorwaarden, eventueel weer operationele onderdelen overgebracht worden naar een vereniging. Afwegingen bij het bepalen van de positie van het facilitair en programmabeheer zijn o.a. de sturingsmogelijkheden vanuit de opdrachtgever, de kwaliteit van de dienstverlening, de flexibiliteit om in te spelen op de behoefte vanuit gebruikers en andere partners en de slagvaardigheid van de organisatie.

Van belang bij deze overwegingen is dat de raad het beheer en exploitatie van sportaccommodaties heeft aangewezen als een activiteit in het algemeen belang. Dit betekent dat voor deze activiteiten, in tegenstelling tot wat de *Wet Markt en Overheid* voorschrijft, afgeweken mag worden van de doorberekening van de integrale kostprijsberekening en het bevoordelingsverbod.

Wanneer zijn we tevreden?

- In 2016 zijn de verschillende onderdelen uit de piramide geborgd in een slagvaardig organisatiemodel

In 2015 gaan we hiervoor o.a. de volgende stappen zetten:

- In 2015 vervolgen we het traject *professionalisering vastgoed*, gericht op het bundelen van gemeentelijk eigendom en vastgoedexploitatie;
- We onderzoeken, samen met de NV Sportinrichtingen, wat nodig is om tot optimaal programmabeheer te komen;
- We onderzoeken waar de onderdelen facilitair beheer en exploitatiebeheer het beste belegd kunnen worden;
- We onderzoeken onder welke condities een vereniging zelf verantwoordelijk kan zijn voor de uitvoering van bepaalde operationele taken.

6 COMMUNICATIE

De opgave waar de gemeente Nieuwegein met deze visie een antwoord op wil geven is het stimuleren van inwoners om door middel van sport en beweging gezond en vitaal in het leven te staan. We doen dat door:

1. Het verbeteren van de fysieke infrastructuur door het realiseren van goede sportvoorzieningen en een beweegvriendelijke omgeving;
2. Het versterken van de sociale infrastructuur door het ondersteunen van sportverenigingen en het stimuleren van samenwerking tussen sport- en beweegaanbieders en gezondheids- en welzijnsorganisaties.

Wat betreft de fysieke infrastructuur is het van belang om inwoners, verenigingen en organisaties actief te betrekken. Dit om helder te krijgen op welke manier accommodaties beter gebruikt kunnen worden en op welke manier de openbare ruimte uitnodigender ingericht kan worden om meer te gaan bewegen. Door het stimuleren van samenwerking tussen verschillende partijen kunnen de voorzieningen en faciliteiten ook beter gebruikt worden. De rol van communicatie is het in kaart brengen en informeren van alle stakeholders, het inventariseren van wensen en belangen, het begeleiden van het participatie- en inspraakproces, maar ook het bekendheid geven aan de voorzieningen en de activiteiten.

De rol van het instrument communicatie bij het versterken van de sociale infrastructuur is vooral gericht op elkaar kennen en ontmoeten. Door mogelijk te maken dat verenigingen en organisaties elkaar ontmoeten, kennis en ervaringen kunnen uitwisselen, kunnen zij elkaar helpen en versterken. Door samenwerking kunnen nieuwe initiatieven ontstaan gericht op de maatschappelijke opgaven. We denken dan bijvoorbeeld aan het organiseren van ontmoetingen als de sportcafés, het ontsluiten van netwerken, het verbinden van verenigingen / organisaties / bewonersinitiatieven, bekendheid geven aan de sport & beweegaanbieders, hun aanbod en nieuwe initiatieven.

Bij het uiteindelijke doel, het stimuleren van inwoners om meer te gaan sporten en bewegen, gaat het om een gedragsverandering bij verschillende doelgroepen. Dit bereiken we niet met algemene publiciteit over activiteiten, maar vraagt om een goede analyse van de doelgroep. Dat kan leiden tot een eigen communicatiestrategie voor de afzonderlijke projecten of activiteiten.

Bovengenoemde communicatie-activiteiten liggen niet per definitie bij de gemeente. Alle betrokken partijen hebben een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om de communicatie over hun sport- & beweegaanbod. Wel zijn er goede

samenwerkingsmogelijkheden om elkaar te versterken als het gaat om publiciteit. Bijvoorbeeld door een gezamenlijke sportportal waar alle sport- en beweegaanbieders eenvoudig te vinden zijn (zoals www.sportidnieuwegin.nl) of het ontwikkelen van een gezamenlijke communicatiestrategie. De NV Sportinrichtingen kan daar een verbindende rol in spelen.

7 FINANCIËN

Voor de implementatie van de bezuinigingsopgave van € 781.000,- hebben we de inhoudelijke overwegingen in de voorgaande hoofdstukken vertaald naar maatregelen. Samengevat zijn dat:

- Herijking accommodatieportefeuille: we lichten onze accommodatieportefeuille door aan de hand van de spreiding, toegankelijkheid, bezetting en multifunctionaliteit. Hierbij gaat kwaliteit voor kwantiteit. Deze maatregel is in afwachting van die herijking als PM-post opgenomen;
- Afstoten voorzieningen met de laagste bezettingsgraad: de voorziening met de laagste bezettingsgraad stoten we af. We realiseren een oplossing voor de huidige gebruikers;
- Nieuw subsidie- en tarievenstelsel: we vervangen de huidige subsidies door activiteitensubsidies. We verlagen de tarieven met de (voormalige) huisvestingscomponent;
- 6,8 fte buurtsportcoaches: we financieren nog 6,8 fte aan buurtsportcoachactiviteiten;
- Opbrengsten vitale verenigingen: we onderzoeken of we door o.a. taken over te dragen aan verenigingen verder in kosten kunnen besparen. Het hieronder genoemde bedrag is een raming;
- Nieuwegein Beweegt organisatiekosten: deze middelen komen voort uit de vorige beleidsperiode. Voor de beleidsperiode 2015-2018 kunnen ze als gevolg van de koerswijziging lager geraamd worden.
- Incidenteel voordeel sportbesluit: dit incidentele voordeel wordt geraamd op € 150.000,-. We zetten dit de komende beleidsperiode in om het tekort op de begroting te dekken.

Deze maatregelen grijpen vaak direct op elkaar in: het opzetten van doelgerichte subsidiëring heeft effect op de tarieven voor de huur van sportaccommodaties, en vraagt om stevige verenigingsondersteuning waar verenigingen indien gewenst gebruik van kunnen maken. Die verenigingsondersteuner helpt verenigingen o.a. bij het ontwikkelen van nieuwe, subsidiabele activiteiten. Het inzetten van buurtsportcoaches als verbinder pur sang zorgt ervoor dat nieuwe doelgroepen (vraag) en nieuwe activiteiten (aanbod) bij elkaar komen. En tenslotte zorgen we er met de doorontwikkeling van de sportaccommodaties en de openbare ruimte voor dat de sport- en beweegactiviteiten ook daadwerkelijk op een passende locatie plaats kunnen vinden.

De raming van deze maatregelen staat in onderstaande tabel. Hierin zijn urenramingen, de doorbelasting van andere activiteiten en bestaande fluctuaties in de begroting niet meegenomen. In de begroting 2015-2018 (zie bijlage), waarin deze concernmaatregelen wel zijn opgenomen, is te zien hoe de inhoudelijke en concernmaatregelen tezamen in de begroting per 2016 tot een bezuinigingseffect van € 781.000,- leiden.

Afhankelijk van de uiteindelijke invulling van het nieuwe organisatie-model kunnen ook efficiencyvoordelen optreden. Deze zijn hier niet opgevoerd. De frictiekosten, benodigd voor het implementeren van de bezuiniging, zijn wel opgevoerd op de begroting, maar wegen niet mee voor de taakstelling.

	2015	2016	2017	2018
	PM	PM	PM	PM
Herijking accommodaties				
Afstoten voorzieningen laagste bezettingsgraad	€ -56.000	€ -156.000	€ -156.000	€ -156.000
Oude subsidiestelsel (verenigingen)	€ -50.000	€ -668.000	€ -668.000	€ -668.000
Oude subsidiestelsel (overige)	€ -55.000	€ -84.600	€ -84.600	€ -84.600
Nieuwe subsidiestelsel	€ -	€ 322.000	€ 322.000	€ 322.000
Tarieven verlagen	€ -	€ 290.000	€ 290.000	€ 290.000
6,8 fte buurtsportcoaches NV Sportinrichtingen	€ -135.000	€ -208.000	€ -208.000	€ -208.000
Gemeentelijke sportstimulering	€ -	€ -44.000	€ -44.000	€ -44.000
Besparingsmaatregelen vitalisering verenigingen	€ -50.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
Nieuwegein Beweegt organisatiekosten	€ -49.600	€ -49.600	€ -49.600	€ -49.600
Incidenteel voordeel sportbesluit	€ -75.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000

Bijlage 1: Werkbegroting 2015-2018

Product	2014	2015	2016	2017	2018
Sportaccommodaties binnen	€ 1.485.675	€ 1.509.685	€ 1.502.375	€ 1.502.375	€ 1.502.375
Structureel tekort	€ -	€ 87.000	€ 87.000	€ 87.000	€ 87.000
Afstoten accommodaties laagste bezettingsgraad	€ -	€ -56.000	€ -156.000	€ -156.000	€ -156.000
Opbrengsten vitale verenigingen	€ -	€ -25.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Uren	€ 182.000	€ 182.000	€ 182.000	€ 182.000	€ 182.000
Subtotaal Sportaccommodaties binnen 1	€ 1.667.675	€ 1.697.685	€ 1.565.375	€ 1.565.375	€ 1.565.375
Verlagen tarieven (beëindigen rondpompen)	€ -	€ -	€ 290.000	€ 290.000	€ 290.000
Subtotaal Sportaccommodaties binnen 2	€ 1.667.675	€ 1.697.685	€ 1.855.375	€ 1.855.375	€ 1.855.375
Verschil Sportaccommodaties binnen	€ -	€ 30.010	€ 187.700	€ 187.700	€ 187.700
Sportaccommodaties buiten	€ 1.235.549	€ 1.227.385	€ 1.211.596	€ 1.211.596	€ 1.211.596
Opbrengsten vitale verenigingen	€ -	€ -25.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Uren	€ 182.000	€ 182.000	€ 182.000	€ 182.000	€ 182.000
Subtotaal Sportaccommodaties buiten	€ 1.417.549	€ 1.384.385	€ 1.343.596	€ 1.343.596	€ 1.343.596
Verschil sportaccommodatie buiten	€ -	€ -33.164	€ -73.953	€ -73.953	€ -73.953
Beleid en subsidies verenigingen					
Subsidies	€ 688.178	€ 618.065	€ 315.000	€ 315.000	€ 315.000
Subsidie overig (gehandicaptensport, Nieuw egin Awards)	€ 49.000	€ 16.000	€ -	€ -	€ -
Extra middelen toegankelijkheid/extra dekking U-pas	€ -	PM	PM	PM	PM
Uren	€ 145.600	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000
Subtotaal Subsidies sportinstellingen	€ 862.778	€ 712.065	€ 393.000	€ 393.000	€ 393.000
Verschil subsidies sportinstellingen	€ -	€ -150.713	€ -469.778	€ -469.778	€ -469.778
Sportstimulering					
Gemeentelijke sportstimulering	€ 44.000	€ 44.000	€ -	€ -	€ -
Subsidies (Bew egen op recept, bew egen voor inactieven, dag vd sport)	€ 49.000	€ 27.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Organisatiekosten en overig	€ 69.000	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400	€ 19.400
Buurtsporcoaches rijksfinanciering	€ 235.200	€ 235.200	€ 235.200	€ 235.200	€ 235.200
Gemeentelijke cofinanciering BSC	€ 446.000	€ 311.000	€ 238.000	€ 238.000	€ 238.000
Uren	€ 114.600	€ 114.600	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Subtotaal Sportstimulering 1	€ 957.800	€ 751.200	€ 557.600	€ 557.600	€ 557.600
Verschil Sportstimulering	€ -	€ -206.600	€ -400.200	€ -400.200	€ -400.200
Compensatie	€ -	€ -75.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Fictie-kosten bezuinigingen	€ -	€ 45.000	€ -	€ -	€ -
Projecturen actieplan accommodaties en positionering functie-exploitaie	€ -	€ 32.400	€ -	€ -	€ -
Projecturen subsidies en tarieven	€ -	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
Verenigingsondersteuning (incl projecturen)	€ -	€ 15.000	€ -	€ -	€ -
Projecturen bew eegvriendelijke omgeving	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Sport en bewegen	€ 4.905.802	€ 4.545.335	€ 4.149.571	€ 4.149.571	€ 4.149.571
Bezuinigingen Sport en Bewegen	€ -	€ -435.467	€ -781.231	€ -781.231	€ -781.231

Bijlage 2: Begrippen

Algemene voorzieningen: vrij toegankelijke basisvoorzieningen.

Beschermende factoren: factoren die bijdragen aan het vermogen om met tegenslagen om te gaan: gezondheid, werk, een goed netwerk, sociale vaardigheid, etc.

Bewegen op recept: driejarig project binnen de gemeente Nieuwegein waarbij gezondheidscentra in bepaalde gevallen mensen doorverwijst naar een sportvoorziening.

Bezettingsgraad: de verhouding tussen het daadwerkelijke gebruik en de capaciteit van een voorziening.

Beweegnorm: om aan de beweegnorm te voldoen moet een volwassene minimaal 5 dagen per week, zowel in de zomer als in de winter, 30 minuten 'matig intensief' bewegen.

Buurtsportcoach: de opvolger van de combinatiefunctionarissen, en de schakel tussen sport en andere gebieden zoals zorg, welzijn, onderwijs en kinderopvang.

Collectieve voorzieningen: groepsvoorzieningen voor mensen met een ondersteuningsbehoefte.

Dagelijks beheer (ook wel functie-exploitatie): het exploitatiebeheer, facilitair beheer, en programmabeheer van een voorziening.

Fitnorm: minimaal 3 keer per week, zowel in de zomer als in de winter, 20 minuten zwaar intensief bewegen.

Functie-exploitatie (ook wel dagelijks beheer): het exploitatiebeheer, facilitair beheer, en programmabeheer van een voorziening.

Fysieke infrastructuur: de fysieke infrastructuur bestaat uit alle voorzieningen die gericht zijn op het faciliteren van sporten en bewegen, zoals hallen, velden, gymzalen, trimstraatjes, fietsroutes en wandelpaden.

Geynwijs Professionals: het sociaal wijkteam van de gemeente Nieuwegein, dat samen met inwoners hun ondersteuningsbehoefte bepaalt.

Individuele voorzieningen: een oplossing op maat. Deze voorzieningen zijn alleen via het sociaal wijkteam toegankelijk.

Leefstijl: het totaal aan (on)gezonde gewoonten.

Lijfstyle: Nieuwegeins preventieprogramma, gericht op positieve gezondheid. Betrokkenen zijn o.a. de gezondheidscentra, zorg- en welzijnspartners, de NV Sportinrichtingen en de bibliotheek.

Professionalisering vastgoed: traject waarin gemeentelijk vastgoed gebundeld en geprofessionaliseerd wordt.

Sociaal domein: alle activiteiten die bijdragen aan zelfredzame en participerende inwoners.

Sociale infrastructuur: de sociale infrastructuur wordt gevormd door alle inspanningen die gericht zijn op het stimuleren van sporten en bewegen, zoals de inzet van buurtsportcoaches, het subsidiëren van beweegactiviteiten, of het bevorderen van vitale sportverenigingen. In de sociale pijler kan sport ook als middel worden ingezet voor de doelgroep die extra ondersteuning nodig heeft.

Sportwelzijnsarrangement: een ondersteuningspakket vanuit het sociaal wijkteam waar bewegen onderdeel van is.

Vastgoedexploitatie: het afwegen van kosten en baten, het maken van afspraken met de beleidsafdeling en met uitvoerders en het verzorgen van alle activiteiten die nodig zijn voor de instandhouding van de gebouwen.

Vitale sportvereniging: een vereniging die financieel gezond is en bijdraagt aan de doelstellingen in het sociaal domein.

Wet Markt en Overheid: de wet die bepaald dat gemeenten voor de uitvoering van hun economische activiteiten aan bepaalde gedragsregels dienen te voldoen.

Bijlage 3: Moties